

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11C/137/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111232535
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marie Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:1111232535.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Mariou Mészárosovou v spore žalobcov: X/ N. J., Q.. XX.XX.XXXX, X/ T. U., Q.. XX.XX.XXXX, K. U. J. S. XX, S. Q. K., obaja zastúpení splnomocnencom: Advokátska kancelária RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanému: Arpád Juhos - JUHOS - Frigotransport, Cintorínska ulica 263/9, Jahodná, IČO: 32 308 523, zastúpenému: JUDr. Vladimír Haládik, advokát, Clementisove sady 1616, Galanta, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpeného: JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ vo výške 50.000 eur a žalobkyne 2/ vo výške 50.000 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ zamietá.

IV. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi 1/ a žalobkyňi 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z rozsudkom priznaných súm, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok z podanej žaloby vo výške 1.500,- eur na účet Okresného súdu Dunajská Streda, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia podali žalobu o ochranu osobnosti domáhajúc sa súčasne priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch po 50.000 eurách na tom skutkovom základe, že nemajetková ujma bola spôsobená spáchaním prečinu ublíženia na zdraví, keď žalobca 1/ pri dopravnej nehode utrpel viaceré závažné zranenia, v dôsledku protiprávneho konania vinníka dopravnej nehody, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv. Zostal nevládný, odkázaný na pomoc najmä matky - žalobkyne 2/. Obaja poukazovali na situáciu a spôsob spolužitia v dvojčlennej rodine, na svoju finančnú situáciu, ako aj na ďalšie okolnosti, ktoré im zasiahli do života (znemožnenie založiť si rodinu, znemožnenie pracovného uplatnenia, a realizácia voľnočasových aktivít, znemožnenie pomoci matke v starobe a chorobe, vylúčenie radosti z budúcich vnúčat i užívania inak bežného spolunažívania dvojgeneračnej rodiny, ktorá sa pred nehodou tešila dobrému zdraviu).

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 19.09.2016 napadnutým odvolaním žalobu zamietol s tým, že zistil, že žalobca 1/ bol účastníkom dopravnej nehody, žalobkyňa 2/ - jeho matka nebola účastníkom dopravnej nehody, neutrpela škodu na zdraví, žije so žalobcom 1/ v spoločnej domácnosti. Súd mal za to, že tvrdená nemajetková ujma preto vychádza u každého žalobcu z inej skutkovej podstaty, preto posudzoval skutkový a právny stav u každého žalobcu osobitne. Žalobca 1/ utrpel pri dopravnej nehode viaceré závažné zranenia. Nemajetkovej ujmy 50.000 eur sa domáhal v zmysle § 11 a 13 OZ dôvodiac, že v dôsledku protiprávneho konania vinníka dopravnej nehody došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv tým, že v dôsledku dopravnej nehody bol práceneschopný, nevládný, odkázaný na pomoc najmä matky - žalobkyne 2/. Ďalej mal súd za to, že zložky práva, ktoré žalobca 1/ uplatnil v konaní z titulu nemajetkovej ujmy cez ustanovenia týkajúce sa ochrany osobnosti, sú zložkami práva, ktoré sa priznávajú aj keď sa odškodňuje sťaženie spoločenského uplatnenia. Nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu špeciálnej úpravy vo vzťahu k ochrane osobnosti. Podľa súdu teda nemajetková ujma a SSU sú nárokmi nemajetkovej povahy odškodňované podľa § 444 OZ, aj nároky v oblasti súkromia a rodinného života pokrýva zákon č. 437/2004 Z.z., s tým, že vykonaným dokazovaním pripojením spisu Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 15C/122/2011 bolo zistené, že nároky, ktorých sa žalobca 1/ domáha formou nemajetkovej ujmy cez ustanovenie § 11 a nasl. OZ, v súvislosti s tým, že bolo zasiahnuté do jeho zdravia, telesnej integrity ako aj do jeho rodinného a súkromného života sa uplatňujú a on ich uplatnil v rámci odškodňovania bolesti poškodeného a SSU podľa § 444 OZ a zákona č. 437/2004 Z.z.. Žalobcovi 1/ Okresný súd Bratislava I rozsudkom, č.k. 15C/122/2011-83, právoplatným dňa 11.07.2012, priznal voči intervenientovi 30% zvýšenú náhradu za SSU vo výške 7.808,40 eur. Od vyhlásenia tohto rozsudku v roku 2012, čiže po časovom odstupe v jednotkách rokov pretrváva poškodenie zdravia ako aj prejavy tohto poškodenia v súkromnom živote žalobcu 1/. K priebehu dopravnej nehody, na ktorej žalobca 1/ nemal ani minimálne spoluzavinenie, je treba uviesť, že žalobca 1/ sa ako vodič motorového vozidla zn. Škoda Felicia, s EČ: DS XXXAS stal účastníkom dopravnej nehody, keď v obci T. sa vodič motorového vozidla zn. Volvo FH 12 s EČ: DS XXXCA W. T., dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a narazil do zadnej časti vozidla vedeného žalobcom, ktorý utrpel zranenia. Za túto dopravnú nehodu bol W. T. právoplatne odsúdený. Prevádzkovateľ motorového vozidla zn. Volvo - žalovaný mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s intervenientom. V dôsledku úrazu utrpel žalobca 1/ otras mozgu, zlomeninu lopatky, bedrovej kosti vpravo, pomliaždenie brucha a čriev vedúce k odumretiu kľúčiek tenkého čreva a pomalému krvácaniu do dutiny brušnej, pomliaždenia a odreniny končatín, ďalšie menej závažné poranenia, ktoré si vyžiadali liečbu spojenú s práceneschopnosťou presahujúcou jeden rok. V dôsledku uvedených zranení žalobca dodnes cíti bolesť v panvovej časti, v spánku si nedokáže nájsť polohu, máva hocikedy hnačky aj 3 - 4 krát za deň. Nevie sám zvládnuť osobnú hygienu, ktorá práve v dôsledku hnačiek je intenzívna. Potrebuje pomoc druhej osoby, pomáha mu matka. Sám nezvládne ani obúvanie, nezaviazne si šnúrky pretože sa nemôže zohnúť. Znaleckým posudkom bolo sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotené na 850 bodov, a zvýšené o 100% na 1700 bodov. Ešte došlo k pridaniu 100 bodov. Základnú náhradu za SSU intervenient žalobcovi vyplatil 24.582 eur. V dôsledku tohto úrazu bol žalobca 1/ uznaný invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. S poukazom na vek žalobcu v čase úrazu mal 36 rokov a nemožnosť nápravy následkov úrazu žalobca 1/ poukazoval na skutočnosť, že mal v pláne založiť si rodinu, chcel cestovať, viesť aktívny život ako pred nehodou. Mal v pláne postaviť si rodinný dom s veľkou garážou, kde by robil automechanika. Viedol aktívny život, vo voľnom čase chodil s kamarátmi a priateľkami na turistiku do hôr, na zábavy, diskotéky, jazdil na bicykli. Po úraze nemôže z týchto aktivít robiť nič. T.č. šoféruje auto ale nevydrží dlho sedieť. Vzhľadom k tomu, že tvrdenia žalobcu 1/ v konaniach 15C/122/2011 (OS Bratislava I) a 11C/137/2011 (OS Dunajská Streda) sú totožné, dospel súd k záveru, že právo žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za takéhoto skutkového stavu veci žalobcovi 1/ priznať nemožno. Žalobkyňa 2/ je matkou žalobcu 1/, žije s ním v spoločnej domácnosti. Žalovaný je podnikateľ a prevádzkovateľ motorového vozidla zn. Volvo FH 12 s EČ: DS XXXCA, s ktorým vozidlom vodič W. T. spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej bol zranený žalobca 1/. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 OZ, musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu alebo v porušení alebo iba v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Tento zásah musí byť neoprávnený, musí tu existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmovou na chránených osobnostných právach fyzickej osoby. Súd mal za to, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne 2/ chráneného ust. § 11 OZ, ktorého súčasťou je aj rodinný život, je nepochybné, že predmetná dopravná nehoda sa jej osobne dotkla, a zasiahla do jej súkromného a rodinného života, avšak intenzita tohto zásahu a jeho

dôsledkov nedosahuje stupeň, ktorý by opodstatňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tiež žalobkyňa 2/ nebola v pracovnej oblasti, kým neodišla do starobného dôchodku, výrazne obmedzená, zúčastňovala sa riadne pracovného procesu, nebolo preukázané zhoršenie rodinných vzťahov. Súd tak žalobu žalobkyne 2/ považoval za neopodstatnenú.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podali odvolanie žalobcovia 1/, 2/. Namietali najmä, že súd úplne prehliadol zásadnú vec, že hoci je skutkový stav v oboch konaniach totožný, tak nemôže byť iný, keďže sú oba nároky odvodené od rovnakého nešťastia a to dopravnej nehody, ktorá sa stala žalobcovi 1/. Avšak obe konania sú po právnej stránke a čo do požadovaného nároku úplne odlišné. Rozsudok je nepreskúmateľný, neprofesionálne vypracovaný a značne sa priečiaci zásadám, na ktorých stojí civilný proces a ústavne garantované právo na spravodlivé súdne konanie a právo na prístup k súdu. Ide o nepochopiteľnú absurdnosť, ktorá nie je ničím podložená, ak by nebolo možné priznať právo na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že tvrdenia žalobcu 1/ v konaniach na Okresnom súde Bratislava I a tomto konaní sú totožné. V danom smere na viacerých pojednávaniach a vo viacerých písomných podaniach predložili práve opačné stanoviská, s ktorými sa súd v rámci odôvodnenia rozsudku nijako nevysporiadal. Priebeh konania vyhodnotili tak, že v napadnutom rozsudku chýba zosumarizovanie a vyhodnotenie akýchkoľvek podaní vyjadrení a tvrdení, ktoré v predmetnej právnej veci adresovali strany sporu súdu. Nadobudli dojem, že sa nesúdia so žalovaným ale práve a jedine so súdom. Pokiaľ sa týka hmotnoprávneho hľadiska, a vzťahu ochrany osobnosti, a náhrady škody na zdraví, odvolatelia uviedli, že v napádanom rozhodnutí je nesprávne a skutkové posúdenie právnej veci súdom. Zo strany súdu došlo k nepochopeniu jednoduchého práva a vzťahu ustanovenia § 11, § 13, § 16 a § 444 OZ. Konanie vedené na OS Bratislava I pod sp.zn. 15C/122/2011 bolo konanie vedené jedným zo žalobcov a len voči jednému žalovanému a to voči spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, ktorá spoločnosť bola v tomto prebiehajúcom konaní do 30.06.2016 vedľajším účastníkom, ktorého si na svoju stranu zvolil sám žalovaný a žalobcovia účasť tohto subjektu nikdy nenavrhovali. Druhým rozdielom medzi konaniami je, že kým v tomto konaní žiadajú ochranu osobnosti priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, v konaní na Okresnom súde Bratislava I žiadal len žalobca 1/ zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ako parciálnej kategórie náhrady škody na zdraví. V jednom prípade sa odškodňuje ujma na zdraví a len a len na zdraví, v druhom prípade sa zmierňuje ujma na nezákonne zasiahnutej osobnosti človeka - komplexnej zložky ľudského bytia. Nie je im známe, z akého dôvodu si súd tieto dve konania a nároky úplne stotožnil do jedného a aplikoval na toto konanie kvázi prekážku skončenej veci. Ak sa jednalo o totožné nároky, súd prvej inštancie by musel konanie zastaviť bez posúdenia veci samej. Súd rozhodol rozsudkom, posudzoval vec samú, paradoxne odôvodnil totožnosťou veci. Zdôraznili fakt, že hmotnoprávna charakteristika inštitútu ochrany osobnosti a inštitútu sťaženia spoločenského uplatnenia ako parciálneho prvku náhrady škody na zdraví, je odlišná. O nesprávnom právnom posúdení veci svedčí aj fakt, že konajúci súd celkom zjavne nepozná aktuálnu judikatúru NS SR. V rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.03.2016, sp.zn. 3 Cdo 301/2012: povinnosť žalovanej 2/ (teda poisťovne) na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sa nevzťahuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 OZ a teda žalovaná 2/ nie je v konaní v tomto nároku pasívne legitimovaná. Z uvedeného vyplýva, že poisťovní nesvedčí pasívna legitimácia v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov. Poisťovňa sa v konaní nachádza v pozícii intervenienta na základe návrhu žalovaného. Postavenie poisťovne súd v odôvodnení rozsudku nijako vecne a právne neodôvodnil. Nemajú vedomosť o tom, z akého dôvodu bolo jej postavenie relevantné, z akého dôvodu vystupovala v konaní ako údajný intervenient a z akého dôvodu poisťovní bola dokonca priznaná náhrada trov konania. Konajúci súd počas celého konania umelo vytváral prietahy, jeho úkony svedčia o jeho neprofesionalite a nepripravenosti nielen v hmotnoprávných ale aj v základných procesných otázkach, súd svojim nekonaním stranám sporu jasne prezentoval jeho nezáujem na včasnom, rýchlom a odbornom rozhodnutí predmetnej právnej veci. Žalobcovia 1/, 2/ preto navrhli rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne rozsudok zmeniť tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť a žalobcom bude priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu a to tak prvoinštančného ako aj odvolacieho.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s napadnutým rozsudkom a to s oboma jeho výrokmi súhlasí. Súd rozhodol po vykonaní rozsiahleho dokazovania a uskutočnilo sa niekoľko pojednávaní. Výroky o neprofesionálne vypracovanom rozsudku, že súd nevie resp. nechce v praxi aplikovať základné postuláty ľudských práv, že súd nepochopil svoje úlohy, nakoľko akoby sa žalobcovia nesúdili so žalovaným, ale so súdom, vníma zástupca žalovaného ako priamy útok na konajúcu sudkyňu.

Tieto expresívne vyjadrenia potvrdzujú zrejme obrovské sklamanie žalobcov, resp. ich zástupcu z prehratého sporu, s ktorým výsledkom sa evidentne nevedia zmieriť. Odvolanie neuvádza žiadne nové skutočnosti, žiadne relevantné dôkazy, pre ktoré by mal byť napadnutý rozsudok zrušený.

5. Krajský súd v Trnave dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je nevyhnutné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Prvoinštančný súd zo zrušujúceho uznesenia preberá:

...“Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobcovia odvodzujú svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy zo skutočnosti a to dopravnej nehody, ktorej sa stal žalobca 1/ účastníkom, v dôsledku ktorej mu bola spôsobená ťažká ujma na zdraví. Dopravnú nehodu spôsobil pán Tomáš Végh, ako vodič nákladného motorového vozidla Volvo SH12 EČV: DS 580CA. Vodič vozidla Tomáš Végh bol použitý žalovaným Arpád Juhos - JUHOS - Frigotransport, pri jeho podnikateľskej činnosti. Toto vozidlo žalovaného je povinne zmluvne poistené u poisťovne KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava. Žalobca 1/ v žalobe uviedol, že bolo zasiahnuté do jeho práva na ochranu zdravia, keď pri dopravnej nehode po náraze bol v bezvedomí, z vozidla vyťahovaný krátko predtým, ako sa vznietilo a úplne zhorelo. Bezprostredne hroziacej smrti uhorením unikol len vďaka duchaprítomnosti a prítomnosti cudzích ľudí, ktorí boli pri dopravnej nehode. Jeho zdravotný stav bol kritický, nebolo zrejmé, či prežije. V dôsledku utrpeného úrazu pri dopravnej nehode absolvoval viacero operačných zákrokov (do 30.7.2009 ich bolo 9). Takmer rok bol práceneschopný, t.č. v dôsledku následkov dopravnej nehody je uznaný za invalidného, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Jeho zdravotný stav je vážny, bez nádeje na zlepšenie. Trpí bolesťami, má značne zúžený okruh na konzumáciu vhodných jedál a nápojov, pretrvávajúce problémy s vylučovaním. Opakovane trpí otváraním fistúl, ktoré sa mu vytvorili v oblasti brucha, po fraktúre panvy má v okolí bedrovej kosti výrazný výrastok, úlomky kostí sa mu vyklenujú smerom do panvy, čo mu spôsobuje bolesti a obmedzenie pohyblivosti. Jeho vyhliadky na normálny život, taký, aký viedol pred dopravnou nehodou sú nulové, trpí depresiami. Pred úrazom bol sebestačným človekom, v najlepšom produktívnom veku, celý život mal ešte pred sebou. Dnes je odkázaný výlučne na opateru tretej osoby, tú mu t.č. poskytuje matka. Uvedomuje si však, že s pribúdajúcim vekom sa blíži čas, keď bude pomoc potrebovať i ona. Tým, že neustále pociťuje bolesť, má obmedzenú pohyblivosť, je ohraničený aj okruh jeho záujmov. Jeho zdravotný stav ho vylučuje z akéhokoľvek sociálneho života. V súčte s depresívnymi náladami zostávajú jeho sociálne, kultúrne a spoločenské potreby výrazne neuspokojené. Súčasne sa stupňujú jeho obavy o budúcnosť, najmä v súvislosti so zaopatrením matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti v dedinskom prostredí. Vyhliadky na založenie vlastnej rodiny sú v jeho aktuálnom rozporení mizivé. Je mladý a celý život mal pred sebou, mal veľké plány ako bude cestovať, založí si rodinu a vnúčatami urobí radosť matke. Je presvedčený o tom, že celoživotné následky dopravnej nehody v podobe vylúčenia zo spoločenského života de facto vylúčenia z možnosti založenia vlastného rodinného života, a vylúčenia z možnosti dosahovania akýchkoľvek príjmov uspokojujúcich jeho potreby, možno považovať za okolnosti, ktoré opodstatňujú priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Požadovaná suma môže kvalite jeho života čiastočne napomôcť. Žalobkyňa 2/ uviedla, že takisto týmto zásahom bolo zasiahnuté do práva na ochranu jej súkromia, keď žalobca 1/ je jej synom, bude mať 62 rokov, jej zdravotný stav sa takisto zhoršuje, žije so synom na dedine, kde má malé hospodárstvo. Je zamestnaná v Bratislave. Z dôvodu vyčerpanosti a potreby starostlivosti o syna požiadala o predčasný starobný dôchodok. Jediným jej svetlom života je syn, o ktorého sa chce starať a ktorého stav jej starostlivosť neustále vyžaduje. Synov vážny zdravotný stav je niečo, na čo sa nedá zvyknúť, dá sa tomu len prispôbiť. Vzhľadom k synovmu úrazu bola nútená prestavať synovi spálňu. Z práce odísť nemohla, pretože syn nemal žiaden príjem. Nikto jej nepomohol, neporadil, všetko musela robiť sama. Synove auto zhorelo. Nosila všetko, vrátane nákupov autobusom z Bratislavy, kde pracovala. Nakoľko presúvanie so synom v jeho zdravotnom stave verejnou dopravou bolo nepredstaviteľné, zobrala si pôžičku na kúpu auta. Posledné tri roky nebola na dovolenke, celú dovolenku čerpala na dohnanie zmeškaných prác okolo domu a hospodárstva. So synom mali plány, chceli spoločne precestovať Škandináviu, Rusko, Čínu, vrátiť sa do Jemenu, kde boli spolu pred dopravou nehodou. Nič z toho však už nebude môcť nikdy zrealizovať. Synove vyhliadky na nájdenie si potencionalnej manželky a založenie vlastnej rodiny sú mizivé, čím nestráda len on ale aj ona. Pravdepodobne nikdy nebude mať vnúčatá, nikdy nebude cítiť vnútorný pokoj a uspokojenie, že sa o ňu, či syna niekto postará. Nikdy nebude môcť zabudnúť, čo sa im so synom stalo. Nikdy ju neprestane prenasledovať obava, čo sa práve so synom deje a čo s ním bude, keď sa o neho nebude vladať postarať. Syn jej mal na staré kolená pomáhať starať sa o ňu,

teraz je tomu naopak. Žiadna matka by nechcela prežiť to, čo prežívala pri synovej posteli v nemocnici a čo s ním prežíva stále. Je presvedčená o tom, že celoživotné následky dopravnej nehody v podobe vylúčenia zo spoločenského života, de facto vylúčenia z možnosti rozvinutia rodinného života a vylúčenia z možnosti zabezpečenia prostriedkov uspokojujúcich jej potreby, možno považovať za okolnosti, ktoré opodstatňujú priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

-Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa odseku 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa odseku 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

- Nemajetkovou ujmov v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieťa do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (napr. § 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnou ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ), je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

-Súd prvej inštancie dospel k záveru, že tvrdenia žalobcu 1/ v konaní 15C/122/2011 na Okresnom súde Bratislava I sú totožné ako v tomto konaní a na základe nich mu bolo priznané sťaženie spoločenského uplatnenia, takže právo žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za takéhoto skutkového stavu veci žalobcovi 1/

nemožno priznať. Odvolací súd má za to, že tento záver súdu prvej inštancie nie je správny a navyše záver súdu prvej inštancie nie je ani dostatočne odôvodnený. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp.zn. 7 Cdo 65/2013 z 28. mája 2014, z ktorého vyplýva, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach. Tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia Zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Odvolací súd tak má za to, že ujma v osobnostnej sfére spôsobená zásahom do zdravia dotknutej fyzickej osoby nie je pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a preto nie je vylúčená možnosť jej náhrady prostredníctvom ustanovení o práve na ochranu osobnosti. Z koncepcie právnej úpravy, ktorá rozlišuje medzi inštitútom ochrany osobnosti a náhrady škody vyplýva, že nároky majúce základ v týchto inštitútoch sú samostatné a vzájomne nezávislé. Každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci duševnej integrity jednotlivca. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahom do psychicko morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a SSU poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky, sledujú ochranu rôznych záujmov, je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody. Nie je vylúčené, aby v dôsledku spôsobenia dopravnej

nehody spojenej so zásahom do práva na ochranu zdravia, vznikli dotknutej osobe nároky vyplývajúce z ustanovení o náhrade škody ako aj ustanovení o ochrane osobnosti.

-Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutkové okolnosti neoprávneného zásahu a jeho dôsledkov mal za to, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry tak žalobcu 1/. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy je to, aby intenzita okolností takéhoto zásahu odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná, nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná, a nenapraviteľná, napr. v prípade vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb alebo v prípade vážnych doživotných následkov. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života dotknutých žalobcov 1/, 2/ a v dôsledku toho posúdiť dôvodnosť nároku a jeho výšku. Takže dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie zamietol žalobu voči žalobcovi 1/ nie je správny.

-Pokiaľ sa týka žalobkyne 2/, tak tu súd dospel k záveru, že intenzita tohto zásahu a jeho dôsledkov nedosahuje stupeň, ktorý by opodstatňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa 2/ nebola v pracovnej oblasti, kým neodišla do starobného dôchodku, výrazne obmedzená, zúčastňovala sa riadne pracovného procesu, nebolo preukázané zhoršenie rodinných vzťahov. Nič jej nebráni vrátiť sa k svojim predchádzajúcim aktivitám. Súd tu ďalej skonštatoval, že voči žalobkyňi 2/ nemá žalovaný pasívnu vecnú legitimitáciu. Vo vzťahu k žalobkyňi 2/ napĺňa požiadavku všetkých troch predpokladov vodič motorového vozidla a nie jeho prevádzkovateľ.

-Odvolací súd sa ani s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožnil, má za to, že analogicky, pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Rovnaký právny názor je zastávaný napr. aj v rozhodnutí Ústavného súdu SR zo dňa 23.08.2007, sp.zn. 1ÚS 137/07, v ktorom sa uvádza, že podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu, vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu konštituovaná tak, že za škodu resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila. Tak ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tie prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 a nasl. OZ), rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ je namieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ, pri určení, že zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba, bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba konala v rámci výkonu činností, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako namieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 OZ pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Možno teda konštatovať, že tak ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe (rozsudok NS SR sp.zn. 3 Cdo 228/2012, zo dňa 26.09.2013). Takže žalovaný je vecne pasívne legitimovaný aj vo vzťahu k žalobkyňi 2/.

- Pokiaľ sa týka žalobkyne 2/, tak súd prvej inštancie nesprávne skonštatoval, že do jej osobnostných práv nebolo zasiahnuté. Naopak, odvolací súd má za to, že došlo dopravnou nehodou aj k neoprávnenému zásahu do súkromia a rodinného života žalobkyne 2/, pre ktorú tento neoprávnený zásah vyvolal ťaživé dôsledky pre jej ďalší život a to vyvodené z bolesti, beznádeje, ktorú musí vnímať denne, bez prognózy zlepšenia stavu jej syna, s ktorým tvorí rodinu a žije v spoločnej domácnosti. Žalobkyňi 2/ sa touto dopravnou nehodou takisto zmenil od základu život, stala sa opatrovateľkou svojho syna, prišla o radosť, ktorú mohla so synom prežívať, o rodinu, jej celistvosť, o súkromie, a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený práve dôsledkami konania žalovaného. Intenzita tohto zásahu bude predmetom ďalšieho dokazovania.“

6. Okresný súd Dunajská Streda je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný právnym názorom druhoinštančného súdu, teda je uzavreté, že: a) došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry tak žalobcu 1/. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy je to, aby intenzita okolností takéhoto zásahu odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná, nemateriálna forma

satisfakcie javila ako nedostatočná. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná, a nenapraviteľná, napr. v prípade vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb alebo v prípade vážnych doživotných následkov. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života dotknutých žalobcov 1/, 2/ a v dôsledku toho posúdiť dôvodnosť nároku a jeho výšku, ako i, že: b) došlo aj k neoprávnenému zásahu do súkromia a rodinného života žalobkyne 2/, pre ktorú tento neoprávnený zásah vyvolal ťaživé dôsledky pre jej ďalší život a to vyvedené z bolesti, beznádeje, ktorú musí vnímať denne, bez prognózy zlepšenia stavu jej syna, s ktorým tvorí rodinu a žije v spoločnej domácnosti. Žalobkyni 2/ sa touto dopravnou nehodou takisto zmenil od základu život, stala sa opatrovatelkou svojho syna, prišla o radosť, ktorú mohla so synom prežívať, o rodinu, jej celistvosť, o súkromie, a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený práve dôsledkami konania žalovaného. Intenzita tohto zásahu bude predmetom ďalšieho dokazovania. Súd sa preto zamerlal na skúmanie a posúdenie intenzity zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov.

7. Pokiaľ ide o námietku žalobcov:..."Poistovňa sa v konaní nachádza v pozícii intervenienta na základe návrhu žalovaného. Postavenie poisťovne súd v odôvodnení rozsudku nijako vecne a právne neodôvodnil. Nemajú vedomosť o tom, z akého dôvodu bolo jej postavenie relevantné, z akého dôvodu vystupovala v konaní ako údajný intervenient..." , ktorá je súčasťou odvolania, je treba uviesť, že uznesením z 17.04.2013, právoplatným 16.05.2013 súd vstup do konania Kooperatívy a.s. ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného pripustil. Rozhodoval VSÚ, žalobcovia odvolanie proti pripusteniu vedľajšieho účastníka do konania nepodali (§ 374 ods. 4 OSP ako procesný predpis platný v čase vydania uznesenia). Od 01.07.2016 platí CSP. Súd udáva, že na opätovné návrhy v tomto smere súd podľa § 83 CSP neprihliada, rozhodnutie o nich nevydáva. Je nesprávny výklad, že vedľajšie účastníctvo v každom spore zaniká dňom 30.06.2016 a následne bez osobitného úkonu tretej osoby a prihlásenia sa za intervenienta, postavenie intervenienta nemôže vzniknúť. Inštitút vedľajšieho účastníka bol nahradený od 1.7.2016 a to prijatím zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súčasnou komplexnou úpravou intervenienta ako nového právneho inštitútu. Intervenient je osoba, ktorá má právny záujem na výsledku konania. Odstránila sa úprava, keď vedľajším účastníkom mohla byť aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Napriek zmene v koncepcii inštitútu ostalo zachované kritérium právneho záujmu na výsledku konania a intervenient vstupuje do konania na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe novozavedeného inštitútu litisdenunciácie podľa § 86 CSP - tzv. oznámenia o spore. O vstupe intervenienta súd nerozhoduje. Podľa § 83 CSP môžu strany na základe vlastného návrhu dosiahnuť vylúčenie intervenienta z konania (prostredníctvom vyslovenia neprípustnosti) a v niektorých prípadoch (§ 54 ods. 2 OBZ) bude tvoriť intervenient nerozlučné spoločenstvom spolu so stranou, na ktorej vystupuje. Ak nejde o nerozlučné spoločenstvo, s úkonmi intervenienta, ktoré majú vplyv na vedenie sporu, musí súhlasiť strana, na ktorej vystupuje. Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo 181/2015 zo dňa 22.11.2016 podľa ktorého, ..."dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že na procesných právach a povinnostiach subjektu vystupujúceho v konaní (spore) ako vedľajší účastník nič nezmenila zmena právnej úpravy spočívajúca v zrušení Občianskeho súdneho poriadku a v nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku od 1. júla 2016. Aj oznámenie určitého subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na žalujúcej alebo žalovanej strane, je totiž procesným úkonom, ktorého účinky - vznik vedľajšieho účastníctva - zostávajú v zmysle § 470 ods. 2 veta prvá C. s. p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> zachované. Iný výklad, podľa ktorého vedľajšie účastníctvo takéhoto subjektu účinnosťou C. s. p. bez ďalšieho zaniklo, by odporoval ústavným zásadám ochrany nadobudnutých práv a ochrany legitímneho očakávania, vyplývajúcim z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princíпов právneho štátu. Okrem toho by takýmto výkladom nebol rešpektovaný ústavný princíp rovnosti, pretože trvanie nadobudnutého statusu vedľajšieho účastníka by nebolo závislé na naplnení jeho zmyslu (ktorým je dosiahnutie víťazstva v spore tej strany, na strane ktorej vedľajší účastník vystupuje, a ktorý trvá až do právoplatného rozhodnutia vo veci) , ale na náhodilosti, t. j. na tom, či konanie bolo k 1. júlu 2016 právoplatne skončené alebo neskončené..." Pritom v Prechodných ustanoveniach § 470 ods. 2 veta prvá CSP (konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, čo je tento prípad) sa udáva, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Za účelom skúmania a posúdenia intenzity zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov súd dňa 16.01.2019 vyzval PZ žalobcov, aby v tomto smere navrhol dokazovanie, ten dňa 04.02.2019 navrhol zadovážiť spis tunajšieho súdu sp. zn. 3T/48/2010, vyžiadať od ošetrujúcej lekárnky žalobcu 1/

kompletnú zdravotnú dokumentáciu spolu so stanoviskom, ako a či sa v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 14.11.2008 zmenil zdravotný stav žalobcu v 1. rade a ak áno aký vplyv má takáto zmena zdravotného stavu žalobcu v 1. rade vplyv na zmenu jeho životných potrieb a podmienok. Ďalej navrhol predvolať a vypočuť svedkov. Týmto dôkazmi sa majú preukázať nesmierne ťaživé dôsledky pre ďalší život žalobcov, a za tento stav zodpovedá žalovaný. Následky prežitej traumy sú o to horšie, keďže ich žalobcovia musia vnímať denne a bez prognózy zlepšenia stavu žalobcu v 1. rade. Zároveň z pripojeného trestného spisu bude zjavné, že týmto ťaživým dôsledkom pre žalobcov došlo v súvislosti s hrubým porušením povinností žalovaného, resp. jeho zamestnanca, pričom tento nekonal tak, ako to možno očakávať od každého rozumne chovajúceho sa profesionálneho vodiča, za čo bol v trestnom konaní aj právoplatne odsúdený a potrestaný.

9. Súd na pojednávaní 16.09.2019 oboznámil strany sporu s obsahom spisu 3T/48/2010, tento dôkaz vyhodnotil PZ žalobcu tak, že skúmanie súdu sa vedie na preukázanie intenzity zásahu do osobnostných práv žalobcu 1/, s ktorou súvisí bezprostredný zdravotný stav žalobcu 1/ po dopravnej nehode. O tejto intenzite obsah trestného spisu svedčí, teda o zdravotnom stave žalobcu 1/ a o jeho ujme súvisiacej so zraneniami pri dopravnej nehode. PZ žalovaného uviedol, že k odbornému obsahu listín - lekárskeho správ ich čítaním sa nevie vyjadriť, ide o nálezy ešte z roku 2008. PZ intervenienta uviedol, že všetky čítané správy smerujú k poškodeniu zdravia žalobcu 1/, ktoré bolo odškodnené. Nároky v zmysle § 11-13 OZ treba dokazovať inými dôkazmi, žalobcovia by sa mali sústrediť na preukázanie zásahu alebo zníženia ich dôstojnosti v zmysle § 13 OZ. K zdravotnej dokumentácii a správe ošetrojúcej všeobecnej lekárskej PZ žalobcu uviedol, že oproti obsahu trestného spisu, ktorý obsahuje intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobcu 1/ bezprostredne po dopravnej nehode, správa MUDr. Y. z 19.06.2019 sa vyjadruje k jeho dnešnému zdravotnému stavu k dnešnému obdobiu, z čoho odvodzujú intenzitu zásahu do žalobcových osobnostných práv, nakoľko je zrejmé, že tento stav je pretrvávajúci, nezvratný, zhoršujúci sa a narušujúci jeho osobnú integritu. K argumentácii PZ intervenienta (že z obsahu správy ošetrojúcej lekárskej plynie, že trvalé následky dopravnej nehody boli zo strany poisťovne odškodnené) uviedol, že je argumentáciou poisťovne, avšak s takouto argumentáciou sa už vysporiadal KSTT v bode 13 zrušujúceho uznesenia, teda ide o dva od seba nezávislé nároky, hoc spočívajú v rovnakom skutkovom dejí. PZ intervenienta doplnil, že žalobca musí odlišiť a zvýrazniť zásah do tých sfér, ktoré sú predmetom nároku podľa § 11 OZ a nie úplne na základe totožných doteraz výlučne lekárskeho správ, ktoré boli predmetom odškodnenia SSU, a ktoré intervenient hradil cca vo výške 32.000,- eur. Pokiaľ teda nad rámec poskytnutia SSU nateraz neprodujú žalobcovia iné skutočnosti, ktoré by odôvodnili priznať ďalšiu náhradu podľa § 11 OZ, tak je tento nárok nedôvodný, žalobca musí odlišiť a zvýrazniť zásah do tých sfér, ktorá je predmetom nároku podľa § 11 OZ a nie úplne na základe totožných doteraz výlučne lekárskeho správ, ktoré boli predmetom odškodnenia SSU, ktoré intervenient hradil cca vo výške 32.000,- eur. Pokiaľ teda nad rámec poskytnutia SSU nateraz neprodukuje iné skutočnosti, ktoré by odôvodnili priznať ďalšiu náhradu podľa § 11 OZ, tak je tento nárok nedôvodný. PZ žalobcov uviedol, že s verziou, že by SSU malo kryť nároky z titulu ochrany osobnosti, sa už KSTT vo svojom uznesení jednoznačne vysporiadal, že to tak nie je. PZ intervenienta uviedol, že žiadnym spôsobom nestotožňuje nárok na poskytnutie SSU s nárokom na náhradu podľa § 11 OZ, pričom podotýka, že náhrada SSU je tiež nemajetkovej povahy s tým rozdielom, že táto je objektivizovateľná bodovým hodnotením SSU, ktoré aj bolo žalobcovi 1/ riadne poskytnuté. Minimálne v doterajšom priebehu žalobca 1/ na základe rovnakých totožných lekárskeho správ a záverov odôvodňuje aj svoj nárok na náhradu podľa § 11 OZ, ktorý nárok však nateraz intervenient považuje za nepreukázaný. PZ žalovaného obsah lekárskeho správ vyhodnotil tak, že nimi nemá za preukázané, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu 1/ vôbec došlo, a ak došlo, tak nemá preukázanú jeho intenzitu, resp. dôsledky. PZ žalobcu uviedol, že z lekárskeho správ je možné vyčítať a dospieť k záveru o pretrvávajúcich závažných zdravotných ťažkostiach žalobcu 1/, ktoré výraznou mierou ovplyvňujú jeho život. Je to jeden z dôkazov, pričom intenzitu zásahu okrem zdravotnej dokumentácie možno už len preukázať svedeckými výpoveďami, a to svedkami J. J., strýkom žalobcu 1/ a J. K., blízkou priateľkou žalobkyne 2/.

10. Na pojednávaní 04.11.2019 svedkyňa J. K. opísala pozitívne osobné a rodinné pomery žalobcov pred dopravou nehodou i po nej. Poznajú sa vyše 20 rokov. Žalobca trpí gradujúcimi zdravotnými ťažkosťami, žije s matkou osamelo, nevie jej pomáhať ani doma ani v záhrade, musí stále oddychovať. Žalobkyňa je tiež chorá a intenzívna a jediná starostlivosť výhradne z jej strany o domácnosť, syna, domovú nehnuteľnosť a záhradu ju vyčerpáva. Perspektívu nemajú žiadnu, vzhľadom na zdravotný stav žalobcu nemožno očakávať, že by sa rodina rozrástla o manželku a deti. Svedok J. J. uviedol, že žalobca pred dopravou nehodou kypel zdravím, rád cestoval, pestoval turistiku, venoval sa spoločenskému životu, mal plány, podnikal, postavil dom, oženil sa. Teraz len živorí, bez pracovných schopností a

perspektívy. Zhoršil sa aj zdravotný stav matky, utrpela v autobuse úraz, má choré srdce, bola aj operovaná. Je zodratá, vyčerpaná, má svoj vek, ťaží ju obava z budúcnosti syna.

11. PZ žalobcu súdu dňa 20.01.2020 predložil znalecký posudok č. 01/2020 zo dňa 15.01.2020, ktorý vypracoval MUDr. Michal Božík, PhD., znalec zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedený MS SR pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie traumatológia, pod evidenčným číslom 915057. Zo Znaleckého posudku je zrejmé, že žalobca v 1. rade utrpel v dôsledku dopravnej nehody také priamo život ohrozujúce poškodenia zdravia (s. 3 a nasl. Znaleckého posudku), ktoré výrazným spôsobom zasiahli do jeho bežného a obvyklého života, zanechali na ňom trvalé dôsledky (s. 19 a nasl. Znaleckého posudku), navyše s negatívnou prognózou vývoja (s. 31 a nasl. Znaleckého posudku). Zároveň zo Znaleckého posudku vyplýva, že v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou sú nielen dôsledky utrpené bezprostredne pri dopravnej nehode ale aj také poškodenia, ktoré sú ňou následne vyvolané - tvorba žilčkových kameňov (s. 29 a nasl. Znaleckého posudku) alebo aj následky v oblasti psychiky poškodeného (s. 32 Znaleckého posudku).

12. PZ žalovaného na výzvu súdu na vyjadrenie k znaleckému posudku dňa 03.02.2020 uviedol, že predmetný znalecký posudok sumarizuje a opisuje rozsah poškodenia zdravia žalobcu v 1. rade utrpených pri dopravnej nehode dňa 14.11.2008 a priebeh jeho liečby. Podkladom pre vypracovanie znaleckého posudku bola zdravotná dokumentácia, ktorá už je založená v súdnom spise. Na základe tej istej zdravotnej dokumentácie už bola žalobcovi v 1. rade poskytnutá náhrada za bolestné a náhrada za sťažené spoločenské uplatnenie (aj s mimoriadnym zvýšením). Žalovaný nespochybňuje doterajší priebeh liečby, ide o odborné medicínske záležitosti, ktoré nie je kompetentný posúdiť. Predmetom tohto konania je právna otázka, či došlo k zásahu do osobnostných sfér žalobcov, ktoré by mali byť predmetom ochrany ich osobnosti. Žalovaný aj intervenient zotrvávajú na svojom názore, že lekárske správy, aj znalecký posudok, smerujú k poškodeniu zdravia žalobcu v 1. rade, ktoré už boli odškodnené. Žalobcovia nespĺňajú zákonné nároky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany ich osobnosti.

13. V záverečnej reči PZ žalobcov uviedol, že má za to, že v konaní bol preukázaný zásah do osobných práv žalobcov a vykonaným dokazovaním výsluchom svedkov, výsluchom žalobcov a prostredníctvom znaleckého dokazovania a listinnými dôkazmi bolo preukázané, že zásah do osobnostných práv je takej intenzity, trvalý, nezvratný, že odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako sa ho žalobcovia domáhajú v žalobe. Poukázal aj na rozsudok KSTT, ktorého právne zhodnotenie podrobne opísali v podaní zo dňa 9/12/19, ktorý rovnako potvrdzuje opodstatnenosť výšky nárokov.

14. V záverečnej reči PZ žalovaného i intervenienta uviedli, že k odškodneniu a poskytnutiu náhrad žalobcovi 1/ došlo v iných konaniach cestou poisťovne, keď bolo preukázané, že mu bolo vyplatených min. 32.000,- eur, dnes už možno aj viac formou rôznych náhrad. Niet čo závidieť žalobcovi 1/, keby dostal akúkoľvek sumu, určite si ju zaslúži za svoje utrpenie, ale nestotožňujú sa so skutočnosťou, že žalovaný, ktorý nijakých spôsobom nespôsobil ujmu žalobcu 1/, má byť akýmkoľvek spôsobom v tomto prípade finančne poškodený iba za to, že jeho zamestnanec zavinil tú dopravnú nehodu. Zamestnanec dostal trestným súdom podmienku a tým to preňho skončilo a žalovaný, ktorý si splnil všetky svoje povinnosti pri podnikaní, má teraz utrieť finančnú stratu titulom objektívnej zodpovednosti v takýchto prípadoch. Pokiaľ aj bude žalovaný zaviazaný na zaplatenie nejakej náhrady, podľa môjho názoru nebola preukázaná intenzita, to zn. nejaké kvantitatívne vyjadrenie tej intenzity zásahu do práva žalobcov, toto ani nie je možné a skutočne sa dá určiť iba voľnou úvahou súdu, teda bez akejkoľvek kvantifikácie miery tejto intenzity. Tomuto rozhodnutiu o stupni intenzity je však určitým protipólom, resp. na základe rovnosti účastníkov, by mala byť primeranosť tejto náhrady vzhľadom na životné podmienky žalovaného v tomto čase. Proporcionalita posúdenia tejto náhrady s ohľadom na plnenia poskytnuté poisťovňou a teda celkové posúdenie intenzity a samotných zásahov z pohľadu toho, aby ochrana osobnosti nebola zneužitá na obohatenie žalobcov s ohľadom na poskytnuté plnenie poisťovňou. Aj pri plnení poisťovňou sa vychádzalo z tých istých dôkazov, zdravotnej dokumentácie, preto zotrvávajú na názore, že všetky nároky žalobcu 1/ boli uspokojené zaplatením bolestného a náhrady SSU, ktorých náhrada bola aj zvýšená. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ zotrvávajú na názore, že nie je daná jej aktívna legitímácia. požadovaná výška náhradu nemajetkovej ujmy je zjavne neprimeraná, pričom uvedená suma obvykle nie je priznávaná ani v prípadoch fatálnych následkov dopravných nehôd, kedy je táto priznávaná pozostalým po obetiach dopravných nehôd. V prípade priznania je potrebné zohľadniť, že žalobcom bolo dané určité zadostučinenie potrestaním vinníka v trestnom konaní, takisto vo vzťahu k žalobcovi 1/ zohľadniť skutočnosť, že tomuto bola poskytnutá náhrada za SSU v rozsahu vyše 32.000,- eur. Žiadali preto, aby súd v prípade priznania náhrady zohľadnil tieto okolnosti a aby táto zodpovedala miere primeranosti, proporcionality a spravodlivosti na strane žalobcov, ale aj na strane žalovaného.

15. Súd uzatvára:

15.1. Závaznosť právneho názoru súdu vyššej inštancie, ktorý súd vyššej inštancie uviedol v zrušovacom rozhodnutí, spôsobuje, že súd nižšej inštancie je pri ďalšom rozhodovaní v danej veci týmto názorom viazaný. To znamená, že súd nižšej inštancie už nemá naďalej voľnú úvahu pri právnom posúdení skutkového stavu v danom spore a je povinný riadiť sa právnym posúdením súdu vyššej inštancie a na jeho základe spor rozhodnúť. V tomto prípade hovoríme o kasačnej záväznosti zrušovacieho rozhodnutia, v zmysle ktorej je súd nižšej inštancie povinný bezvýhradne sa podriaďiť právnemu názoru súdu vyššej inštancie vyslovenému v zrušovacom rozhodnutí. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti už niekoľkokrát judikoval, že pri kasačnom rozhodnutí neexistuje pre súd nižšej inštancie priestor na právny dialóg alebo úvahy o tom, či je záväzný právny názor správny, fundovaný alebo úplný. 5

15.2. K neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry, do súkromia a rodinného života tak žalobcu 1/ ako i žalobkyne 2/ nesporne došlo (bod 6 tohto rozsudku). Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy je to, aby intenzita okolností takéhoto zásahu odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná, nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná, a nenapraviteľná, napr. v prípade vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb alebo v prípade vážnych doživotných následkov. Súdu prvej inštancie posúdil intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života dotknutých žalobcov 1/, 2/ a v dôsledku toho posúdiť dôvodnosť nároku a jeho výšku nasledovne:

15.3. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle §13 ods.2, 3 OZ závisí výlučne od úvahy súdu. Jej výška je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon neustanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na nepripustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak, napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodený mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obeť podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino vs. Taliansko v rozhodnutí zo 6.3.2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková vs Slovenská republika v rozhodnutí z 9.10.2007 sťažnosť č. 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp.zn. I. ÚS 2844/14). Tamtiež sa uvádza, že výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať aj všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti, že primárnym významom náhrady nemajetkovej ujmy je jej vyrovnávací charakter, ústavný súd označuje jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov od protiprávneho konania a tak byť nástrojom prevencie (prisúdená výška náhrady musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život spôsobeným nedbanlivosťou svojich zamestnancov predchádzať).

15.4. Bežná rozhodovacia prax - rozhodnutia všeobecných súdov SR ohľadne výšky (ne)priznanej nemajetkovej ujmy, nie sú rozhodnutiami súdnych autorít, ktoré by boli pre súd v zmysle ustanovenia § 193 CSP záväznými, ani nie sú považované za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Avšak komparácia rozhodnutí súdov ako porovnávacia metóda by sa dala považovať za pomocné výkladové pramene, ktorých autorita vychádza z ich presvedčivosti (rozsudkov) a v takomto rámci sa pohybovať. Súd dodáva, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy je nevyhnutné

zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhrada nemajetkovej ujmy v rámci primeraného zadosťučinenia sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Z tohto dôvodu ani nie je možná presná finančná náhrada a účelom peňažného zadosťučinenia môže byť iba jej zmiernenie. Z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že pri výške nemajetkovej ujmy sa neprihliada na výšku priemerného zárobku ani na výšku minimálneho zárobku ani eventuálnu majetkovú hodnotu, ktoré je možné nadobudnúť za priznanú majetkovú ujmu.

15.5. Právny poriadok Slovenskej republiky nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, avšak aj voľná úvaha súdu má určité mantinely a priznanie konkrétnej peňažnej sumy musí byť vo vzťahu k jej výške riadne odôvodnené. Na základe súdnej praxe musí pri rozhodovaní musí súd prihliadať k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu - na požiadavku nezneužívania tohto právneho inštitútu na neprípustné obohacovanie. Určujúce parametre proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia sú:

- a) atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, pričom v danom prípade vzhľadom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky nemožno považovať za žalobcami požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške spolu 100.000,- eur za primeranú aj s poukazom na to, že žalobcovia v konaní žalovali iba fyzickú osobu - stredného podnikateľa,
- b) atribút proportionality - výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia; pre rozhodovanie je dôležité zváženie individuálnych okolností prípadu. Porovnaj už citovaný nálezh Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 2844/14),
- c) bežná prax nemajetkovej ujmy v peniazoch priznávanej súdmi sa pohybuje v rozmedzí od 5.000 do 15.000,- eur vzhľadom na okolnosti toho-ktorého konkrétneho prípadu, aktuálne vo výške 35.000 resp. 30.000 eur (žalovaných bolo po 50.000 eur) - rozsudok KS Banská Bystrica sp. z. 11Co/139/2019 z 27.02.2020.

15.6. Za komparácie bežných prvostupňových rozsudkov (aj bod 15.3. rozsudku) ale najmä s poukazom na závery vyplývajúce z existujúcej judikatúry vyšších súdnych autorít napríklad vyplýva: z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/60/2016 vyplýva, že manželovi alebo jej bolo priznaných z požadovaných 90.000,- Eur 45.000,- Eur, ďalším rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/92/2015 bolo rodičom alebo jej priznaných po 40.000,- Eur, manželke, plnoletému a maloletému dieťaťu nebohého rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014 z 30.07.2015 (rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 2C/61/2010- 261 zo dňa 05.02.2014,) bolo priznaných po 33.500,- Eur, rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 13C/126/2010-267 z 01.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/368/2015-311 z 01.07.2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur za smrť manželky žalobcu v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu(fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky.

15.7. Krajský súd v Žiline v rozhodnutí sp.zn. 7Co/578/2014 pri jednoduchej komparácii s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade *Kontrová c/a Slovenská republika*, ktorý priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- Eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestného činu) do osobnostných práv bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 rokov a 1 rok) konštatoval, že zvolil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá (aj maximálne) racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne, resp. opačne. Nedá sa nič namietat' proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o nulovom základnom východisku. V tejto veci považoval krajský súd za primeranú satisfakciu výšku nemajetkovej ujmy 45.000,- Eur a vo zvyšnej časti návrh zamietol.

15.8. Pokiaľ teda ide o priznanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch, táto je určovaná voľnou úvahou súdu, ktorý musí prihliadať na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo. Konkrétne výška náhrady musí zohľadňovať všetky okolnosti daného prípadu, musí byť aj v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. Tieto kritériá súd riadne vyhodnotil a zdôraznil, že ujma, ktorá žalobcom vznikla, nie je reparačiteľná a priznaná náhrada slúži len na zmiernenie vzniknutej ujmy. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia

vyšších súdov v obdobných veciach (bod 15.6. a 15.7. rozsudku), keď za primeranú považuje náhradu nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu vo výške 25.000,- Eur žalobcovi 1/ a 25.000 eur žalobkyni 2/. Nielen vychádzajúc z obsahu lekárskeho správy v trestnom spise sp. zn. 3T/48/2010 (bod 9 rozsudku), ale najmä z lekárskej správy ošetrojúcej lekárky MUDr. Y. z 19.06.2019 (bod 9 rozsudku), zo znaleckého posudku č. 01/2020 (bod 11 rozsudku) a svedeckých výpovedí J. K. G. J. J. z 04.11.2019 (bod 10 rozsudku) je namieste záver, že keďže k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry, do súkromia a rodinného života tak žalobcu 1/ ako i žalobkyne 2/ nesporne došlo (bod 6 tohto rozsudku), majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy je to, aby intenzita okolností takéhoto zásahu odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná, nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná, a nenapraviteľná, napr. v prípade vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb alebo v prípade vážnych doživotných následkov.

15.9. Intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života dotknutých žalobcov (a s jej mierou súvisiace priznanie finančného zadosťučinenia) možno z hľadiska ochrany osobnosti žalobcov prirovnať k živeľnej pohrome. Tsunami v podobe dopravnej nehody spôsobilo progresívnu, už nezvratnú fyzickú aj psychickú degradáciu osobnosti žalobcu, s ktorou sa nikdy nevyrovnal a podľa správy MUDr. Y., výpovede svedkov K. G. J. a znaleckého posudku č. 01/2020 ani nikdy nevyrovná. Treba zdôrazniť, že k dopravnej nehode došlo v mladom veku žalobcu. Definitívnym poškodením fyzického a duševného zdravia žalobcu 1/ došlo k znemožneniu ďalšieho budúceho kvalitného napĺňania vzťahu medzi synom a matkou - žalobkyňou 2/ a realizácie hoci iba bežného rodinného života priemerných jedincov - zveľaďovanie domácnosti, rodinného domu, záhrady, výlety autom, turistika, zábavy, spoločenský život, zvyčajné posedenie na terase reštaurácie. Všetko sa zastavilo v čase. Žiadne stimuly, žiadne podnikanie, žiadne vstávanie do roboty, žiadna obľúbená jazda autom, hra na piesku s deťmi. Žalobkyňa 2/ nebude starou mamou, onedlho už nezvládne ani starostlivosť o syna, domácnosť, záhradu, žiadna perspektíva, nič ju neženie vpred. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že vzťahy v rodine žalobcov 1/, 2/ boli intenzívne, vlastne tu boli jeden pre druhého - žalobca 1/ jedináčik, slobodný, žalobkyňa 2/ vdova bez partnera. Žiadna babka, teta, iní spolubývajúci. Nemožno prehliadnuť, že v čase zásahu do osobnostných práv prežila žalobkyňa 1/ s poškodeným v spoločnej domácnosti - len oni dvaja tvorili rodinné prostredie - väčší vlastne celý úsek svojho života, počas ktorého došlo k realizácii a naplneniu tohto rodinného života, k vybudovaniu a rozvoju citových väzieb, rodiny a zázemia pre jej fungovanie. V čase do dopravnej nehody mal rodinný život iný charakter, a to napĺňanie citových väzieb, vzájomná pomoc, vzájomná opora, komunikácia, ako po nej. Za normálneho behu udalostí je dôvodné predpokladať, že akúkoľvek pomoc spojenú so spoločným nažívaním a prežívaním by žalobca 1/ ako mladý zdravý človek nepotreboval vôbec a na dôvažok by žalobkyni 2/ v starobe či chorobe poskytoval pomoc ako jej syn - mladý dychtivý človek plný optimizmu. Tá by sa tešila z vnúchat a mala by perspektívu, potešenie zo života, plány a nádej. Zo súhrnu týchto skutočností je možné vyvodiť, že tragické ťažké poškodenie zdravia žalobcu 1/ predstavuje pre oboch žalobcov závažnú ujmu v ich osobnostných právach. Súd dáva do pozornosti, že funkciou náhrady nemajetkovej ujmy nie je zlepšiť sociálnu situáciu žalobcov, ale táto kompenzuje prežité strasti a útrapy dopravnou nehodou postihnutého žalobcu 1/ a jeho najbližšej príbuznej - matky - žalobkyne 2/.

15.10. Súdom priznané náhrady nemajetkovej ujmy sú nielen primeranými, ale zodpovedajú aj princípu proporcionality. Relutárna satisfakcia v tejto výške nie je prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nepôsobí na žalovaného likvidačne. Výška priznanej náhrady reflektuje aj skutočnosť, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo zo strany fyzickej osoby (v prípade právnických osôb súdna prax priznáva podstatne vyššie náhrady). Súd prihliadol na to, že žalovaný nie je prosperujúcou právnickou osobou, ale priemerným radovým podnikateľom - fyzickou osobou, on sám dopravnú nehodu nespôbil. Žalobcovia volili práve túto možnosť domáhať sa nároku nemajetkovej ujmy a nie zažalovať aj vodiča, ktorý žalobcovi 1/ spôsobil ťažké zranenie s trvalými zdravotnými následkami, čo nie je zakázané. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posudzovania sporu aj z hľadiska dobrých mravov ako súhrnu určitých etických a kultúrnych noriem, všeobecne prijímaných platných a uznávaných v demokratickej spoločnosti, ktoré vytvárajú všeobecnú mienku o tom, čo je spoločnosťou akceptovateľné a pokladané za poctivé a slušné konanie (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 10.04.2001, sp.zn. 29Cdo/1583/2000). Existencia dobrých mravov musí byť posudzovaná z hľadiska konkrétneho prípadu v danom čase, na danom mieste a vo vzájomnom konaní účastníkov právneho vzťahu (uznesenie Ústavného súdu ČR z 26.02.1998, sp.zn. II.ÚS 249/1997). Súd nezistil žiadny dôvod, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobkyni 2/ mala byť nižšia ako suma priznaná žalobcovi 1/. Do jej osobnostnej sféry bolo zasiahnuté, hoci žalobkyňa nebola účastníčkou dopravnej nehody, tá sa jej dotkla ako matky inak, zásah

do jej osobnostných práv má inú povahu ako zásah do osobnostných práv žalobcu 1/, avšak tou istou miery intenzity.

16. Keďže žalobcovia boli podľa §4 ods. 2 písm. ch) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej v texte aj len „Zákon o súdnych poplatkoch“ alebo aj „z.č.71/1992 Zb.“) oslobodení od platenia súdnych poplatkov, podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona uložil súd povinnosť zaplatiť súdny poplatok štátu žalovanému, a to zo sumy 50.000,- eur podľa položky 7d Sadzovníka súdnych poplatkov písm. d) vo výške 1.500,- eur, čo predstavuje 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy.

17. Trovy: Súd žalovanému uložil povinnosť nahradiť v konaní úspešným žalobcom trovy konania v rozsahu 100% podľa §255 ods.1 C.s.p.

Hoci v súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak síce nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky tohto nároku bolo závislé od úvahy súdu, ako to bolo v Občianskom súdnom poriadku v ustanovení §142 ods. 3 (podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia), uvedený princíp je naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ustanovenia §255 C.s.p. v spojení s článkom 2 ods. 1, článkom 3 ods. 1 a článkom 4 Civilného sporového poriadku. Žalobcov totiž nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcovia v takejto veci sú plne procesne úspešní, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. I keď právna úprava Civilného sporového poriadku neobsahuje obdobu §142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, aplikácia ustanovenia §255 ods. 1 C.s.p., obstoí aj z tohto hľadiska.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenia veci, ktorej sa týka, označení a podpise odvolateľa a uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, § 365 C. s. p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa oprávnený domáhať jej splnenia v exekúcii.